چرتکه کتاب

۵ هزار تا برای چرنوبیل

خب... می‌بینید که خانم الکسیویچ با کتاب «صداهایی از چرنوبیل»اش و نیز سریال «چرنوبیل» توانسته حسابی در یکی دو سال گذشته توجه‌ها را به این فاجعه جهانی جلب کند، نشان به آن نشان که حالا خبر آمده موسسه کولبی نیز تصمیم گرفته جایزه ۵۰۰۰دلاری‌اش را به کتاب «نیمه شب در چرنوبیل: داستان ناگفته بزرگترین فاجعه هسته‌ای جهان» اثر آدام هیگینباتم اهدا کند؛ جایزه‌ای که به بهترین کتاب در ژانر نظامی- اطلاعاتی اعطا می‌شود.

هیگینباتم نویسنده و خبرنگار در کتاب غیر داستانی نیمه شب در چرنوبیل پس از مصاحبه با شاهدان عینی و رجوع به آرشیوهای محرمانه، این فاجعه بزرگ هسته‌ای را از نو روایت کرده و ماجرا را از قبل وقوع حادثه تا پیامدهای آن برای مخاطب بازگو می‌کند.

آن‌طور که ایرنا نوشته، این کتاب که پیشتر عنوان بهترین کتاب سال روزنامه نیویورک‌تایمز و نشریه تایم و همچنین مدال اندرو کارنگی انجمن کتابخانه آمریکا را به دست آورده بود، این بار جایزه کولبی را به خود اختصاص داد.

کتاب موسیقی

غزلخوان‌های موسیقی ایران

لابد می‌دانید آوازخوان‌های موسیقی دستگاهی از بین قالب‌های شعری، غزل را بیش از بقیه قالب‌ها دوست دارند. اگر می‌خواهید بدانید دلیل این انتخاب مکرر چیست، کتابی را به شما پیشنهاد می‌کنیم که به‌تازگی در انتشارات بایا منتشر شده است؛ «صد سال غزل و آواز دستگاهی» نوشته بهرام جمالی.

آن‌طور که مهر خبر داده، این کتاب، با شمارگان ۵۰۰ نسخه، ۳۵۲ صفحه و بهای ۶۸هزار تومان به دست کتابفروشی‌ها رسیده و نویسنده در این کتاب به مطالعه رابطه غزل و آواز دستگاهی از دو منظر درونی و بیرونی پرداخته و رابطه درونی غزل و آواز از منظر موسیقی‌شناسی و رابطه بیرونی این دو در بستر فرهنگی و اجتماعی از منظر فرهنگ شناسی را بررسی کرده است.

همان‌طور که گفتیم برای اینکه چرا آواز دستگاهی از بین تمام قالب‌های شعری قالب غزل را برای بیان اندیشه موسیقایی خود انتخاب کرده هم پاسخ‌هایی در این کتاب خواهید یافت.

این کتاب، می‌گوید غزل و آواز دستگاهی به نحوی اندیشه زبانی و موسیقایی ایرانیان را بیان می‌کند هر چند رابطه این دو در بستر تاریخی دستخوش تغییراتی شده و نویسنده این تغییرات را نیز مورد بررسی قرار داده است.

در فرهنگسرای اندیشه با کتاب واکسینه شوید

در روزهایی که مراکز فرهنگی مختلف با برنامه‌هایی متناسب با خانه‌نشینی به فعالیت خود ادامه داده‌اند، فرهنگسرای اندیشه هم از پا ننشسته و پویش کتابخوانی «واکسینه با کتاب» را با انگیزه تشویق خانواده‌ها به کتاب خواندن زیر نظر رضوان خرمیان راه انداخته است. آن‌طور که روابط عمومی این فرهنگسرا به جام‌جم خبر داده، در این پویش کتاب‌هایی چون «بی‌زمستان» منصور ضابطیان و «هستی» فرهاد حسن‌زاده، در قالب ویدئو معرفی شده‌اند.

بازگشت هاوارد فاست به تهران

سال ۱۳۶۳ مهدی غبرایی، «مزدور» هاوارد فاست را ترجمه و در انتشارات نیلوفر منتشر کرد؛ حالا خبر رسیده این ترجمه پس از ۳۶ سال در نشر خزه تجدید چاپ شده.

ترجمه غبرایی از این نویسنده سرشناس آمریکایی، در ۱۹۲ صفحه و با بهای ۲۵ هزار تومان به بازار آمده است.

چند پرسش و پاسخ درباره وضع فروش آنلاین کتاب‌های کاغذی و کتاب‌های الکترونیک در روزهایی که محدودیت‌های اجتماعی تردد آرام‌آرام حذف می‌شود

عـادت مـی‌کـنیم!

کتابفروشی‌ها آرام‌آرام کرکره‌ها را بالا می‌دهند اما به نظر می‌رسد بسیاری از کتابخوان‌ها عادت خرید حضوری را با امکان خرید آنلاین عوض کرده‌اند

گروه ادبیات و هنر

دو ماه است با تغییر سبک زندگی مردم برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا، بحث بر سر افت فروش کتاب هم مطرح شده است؛ این ماجرا آنقدر پردامنه شد که حتی دامن بزرگ‌ترین رویداد مرتبط با کتاب، یعنی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را هم گرفت و در واقع آن را هم زمینگیر کرد.

در این گزارش، به وضع فروش آنلاین نسخه‌های کاغذی و الکترونیک کتاب‌ها پرداخته‌ایم.

ما را که دیده‌اید! عادت نداریم پیش از این‌که مجبور شویم و زور بالا سرمان باشد، از یک سری مواهب موجود استفاده کنیم. آن قدر به عادات دیرینه‌مان خو می‌گیریم که حتی وقتی مدام می‌گویند مسیر تازه‌ای هست که راحت‌تر به مقصود می‌رسی، گوش‌مان بدهکار نمی‌شود که نمی‌شود. لابد خاطرتان هست آن اوایل که قصه نسخه‌های الکترونیک کتاب‌ها جدی و این امکان پیش روی نهاده شد که بتوانیم به‌راحتی با صفحه نمایشگر گوشی یا لپ‌تاپ‌مان، این نسخه‌ها را مطالعه کنیم، جنبشی شکل گرفت که وااسفا، پس تنفسِ بوی کاغذ چه می‌شود؟ ارتباط با فیزیکِ کتاب کجا می‌رود؟ و از این دست واکنش‌های احساسی و صرفا نوستالژیک. نه! اشتباه نکنید، ما می‌دانیم کتاب، با ماهیت کاغذی‌اش، لطفی دیگر دارد و آنچنان‌که نشانه‌شناس بزرگی چون امبرتو اکو اذعان کرده، نسخه الکترونیک بنا بر برخی نشانگان موجود نمی‌تواند به‌تمام‌وکمال جای نسخه کاغذی را بگیرد. البته اگر استاد اکو در قید حیات بودند، ما از همین تهران، دست جناب‌شان را به گرمی. البته با لحاظ‌کردن نکات ایمنی و بهداشتی. در میلان می‌فشردیم و می‌گفتیم در تیم او هستیم اما خب هیچ‌گاه نتوانستیم نسخه‌های الکترونیک کتاب‌ها را به عنوان امکانی نوظهور نادیده بگیریم صرفا به خاطر این‌که بو نمی‌دهند! جسارت نباشد، بوی کاغذ منظور است. ماجرای دیگری هم هست که این روزها، ما را یاد سفت‌بودن‌مان در پذیرش نسخه‌های الکترونیک می‌اندازد. یکی دو ماهی، کتابفروشی‌ها تعطیل بودند و ناشران نیز، فروش کتاب‌هایشان را به وب‌سایت‌هایشان حواله داده بودند. راستش را بخواهید، خود من چندین و چند کتاب را که فرصت نمی‌کردم راه به کتابفروشی کج کنم و بخرم‌شان در همین نوروز و با سفارش اینترنتی در منزل دریافت کردم و برای اولین بار به این فکر کردم که واقعا چرا این‌قدر منتظر ماندم تا روزی از روزهای آخر سال بتوانم به کتابفروشی بروم و تهیه‌شان کنم. لابد حالا هم پا می‌گذارید وسط این سطرها و می‌گویید پس لولیدن در میان قفسه‌ها چه می‌شود؟ دل‌دادن به آقا یا خانم کتابفروش و پای حرف‌شان نشستن کجا می‌رود و . جسارتا . باز هم از این حرف‌هایی که دست‌کم این روزها کمی خیالی بوده و رویاپردازانه به نظر می‌رسد. مشکل اینجاست که من با شما موافقم! من هم دلم می‌خواهد عصرها بروم به آن کتابفروشی خیابان بهار کرج که پاتوق ماست و بنشینیم درباره کتاب‌ها گپ بزنیم و کتاب‌مان را بخریم. اما خب واقعیت را که نمی‌شود ندید. این روزها با این‌که محدودیت‌های تردد و ممنوعیت شروع به کار مشاغل مختلف آرام‌آرام برداشته می‌شود اما تردیدی نیست که باز هم بهتر است کتاب‌ها را اینترنتی سفارش بدهید و در خانه تحویل بگیرید و برای مدتی هم که شده قفسه و آقا یا خانم فروشنده و گپ‌وگفت و پاتوق‌کردن را فراموش کنید. باز هم اجازه بدهید تکرار کنم که دست‌کم می‌توان این ماجرا را به عنوان امکانی تازه پذیرفت. حتما که نباید زور بالای سرمان باشد!

در این گزارش یادی هم کرده‌ایم از امبرتو اکو نشانه‌شناس ایتالیایی و نوشته‌ایم که اگر استاد اکو در قید حیات بودند، ما از همین تهران، دست جناب‌شان را به گرمی - البته با لحاظ‌کردن نکات ایمنی و بهداشتی - در میلان می‌فشردیم و می‌گفتیم در تیم او هستیم حالا چرایش را دیگر خودتان بخوانید

بهتر از اسفند

راستش را بخواهید حالا وضع با روزهای اسفند سال گذشته خیلی فرق کرده است. آن روزها، کتابفروشی‌ها و ناشران تعطیل بودند و افت فروشی کم‌سابقه را تجربه کردند؛ افت‌فروشی که آرام‌آرام با جاافتادن خرید آنلاین کتاب‌ها، تا حدودی. و البته فقط تا حدودی. جبران شد. در همان روزها، کتابفروشی‌ها از دخل کاملا خالی‌شان می‌گفتند اما در عین حال مدیران سامانه‌های فروش آنلاین کتاب از افزایش ۳۰ و ۴۰ درصدی فروش‌شان دم می‌زدند. هم آنها که نسخه فیزیکی کتاب را می‌فروختند و پست می‌کردند و هم آنها که نسخه الکترونیک کتاب را اینترنتی در اختیار قرار می‌دادند، از رونق کارشان خبر می‌دادند.

این‌که می‌گوییم حالا وضع با آن روزها توفیر دارد، به دو دلیل است:

- حالا، هم کتاب‌فروشی‌ها فعالیت خود را از سر گرفته‌اند و البته هنوز خیلی‌ها از شان خرید نمی‌کنند...
- و هم ماجرای خرید آنلاین کتاب بیش از پیش بین مردم جا باز کرده است و آنها پی برده‌اند در برخی موارد، خرید آنلاین هم به‌صرفه‌تر است و هم راحت‌تر.

وضع بهتر نسخه‌های الکترونیک

بین صفحه‌های اینستاگرامی، کانال‌های تلگرامی و وب‌سایت‌هایی که در این مدت کتاب فروختند، وضع آنها که نسخه الکترونیکی می‌فروختند از وضع آنهایی که نسخه فیزیکی کتاب‌ها را می‌فروختند و پست می‌کردند بهتر بود. بالاخره بسیاری از مردم حتی از بسته پستی که دریافت کنند، هراس دارند مبادا آلوده به ویروس منحوس کرونا بوده باشد. البته آماری در این باره منتشر نشده، اما برآیند حرف‌های مدیران چند سامانه فروش آنلاین نسخه‌های الکترونیک کتاب‌ها این‌طور نشان می‌دهد که فروش این نسخه‌ها از فروش نسخه‌های فیزیکی پررونق‌تر بوده است. این، نکته‌ای است که محمد صدوقی، مدیر سامانه «طاقچه» نیز به آن اذعان دارد و می‌گوید: «به طور طبیعی چون مردم فرصت بیشتری برای سر زدن به اینترنت دارند به سایت‌هایی که عرضه‌کننده محتوا هستند سر می‌زنند درحالی که ممکن است کسب و کارهایی مثل ارسال کتاب به طور فیزیکی به دلیل مساله ارسال، دریافت و سایر موارد دچار مشکل شده باشد».

از این به بعد چه می‌شود؟

این تا این جای ماجرا. اما واقعا پس از این چه می‌شود؟

به نظر می‌رسد ممکن است با هر دوی این سویه‌ها مواجه شویم:

- یا اغلب کتاب‌خوان‌ها به عادت دیرینه خرید حضوری کتاب‌های فیزیکی برمی‌گردند...
- یا از فرصت و امکانی که این روزها بیشتر با آن آشنا شده‌اند . یعنی خرید اینترنتی کتاب کاغذی و الکترونیک. بیش از پیش استفاده می‌کنند...

اردیبهشت فروش کمتر می‌شود؟

اما یک سوال مهم دیگر باقی است. نکند رونق خرید اینترنتی کتاب‌ها در اسفند و فروردین، علاوه بر تعطیلی کتابفروشی‌ها از بابت فراغت بیشتر مردم نیز بوده باشد؟! بدیهی است که بخشی از این رونق را باید پای تعطیلات و خانه‌نشینی‌ها گذاشت. بنابراین ممکن است در اردیبهشت ماهی که پیش رو داریم، سامانه‌های فروش اینترنتی کتاب‌ها دچار افت فروش شوند. با توجه به بازگشایی کتابفروشی‌ها، این امید هست که فروش حضوری نسخه‌های فیزیکی بتواند این خلا احتمالی را جبران کند، هرچند که مطمئنا نمی‌ارزد برای جبران این افت فروش احتمالی، خطرات تردد در کتابفروشی‌ها را به جان بخریم.

تازه‌ترین خبر از نمایشگاه کتاب تهران

۲ ماه دیگر، آنلاین!

همین چند روز پیش، ۲۷ فروردین بود که در همین صفحه ادبیات و هنر، گزارشی منتشر کردیم درباره انتشار خبر احتمال برگزاری آنلاین نمایشگاه کتاب تهران. آن روز نیکنام حسینی‌پور که مدیرعامل خانه‌کتاب است، گفته بود از ۱۵ اردیبهشت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، به صورت آنلاین برپا می‌شود. البته او خبر قطعی را نداده بود اما طوری حرف زده بود که انگار همه برنامه‌ریزی‌ها صورت‌گرفته و ما بسیار نزدیک به برگزاری آنلاین این رویداد بزرگ هستیم. دیروز حسینی‌پور که به استودیوی رادیو گفت‌وگو رفته بود از برگزاری طرح‌های فصلی فروش کتاب به صورت مجازی خبر داده و گفته که اولین طرح فصلی عیدانه را طی روزهای اردیبهشت برگزار خواهند کرد. اما نکته جالب این که او درباره نمایشگاه کتاب تهران گفته: «نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین فعالیت‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، با افت و خیزهای زیادی در ۳۲ دوره برگزار شده است. تصمیم‌گیری درباره نمایشگاه کتاب تهران، باید مطابق شرایط روز انجام شود. شاید کرونا فرصتی برای ما فراهم کرده تا به مجازی برگزار شدن نمایشگاه هم فکر و حتی نقد و بررسی‌اش کنیم. بنده هم این ایده را از روی عمد و به همین منظور به فضای رسانه‌ای منتقل کردم. ما در این شرایط کرونایی کشورمان، شاهدیم که اصحاب قلم و اندیشه از فضای مجازی به نحو احسن استفاده و نشست‌هایی را نیز برگزار می‌کنند. ما در کنار نمایشگاه بین‌المللی کتاب به شکل فیزیکی، می‌توانیم نمایشگاه مجازی را هم برگزار کنیم؛ حتی اگر در شرایط کرونایی هم قرار نداشته باشیم. ما راهی جز همزیستی مسالمت‌آمیز با این شرایط کرونایی نداریم؛ چراکه این ویروس مدت‌ها مهمان ایران خواهد بود. بنابراین نمی‌توانیم معطل رفتن این ویروس از کشورمان باشیم و باید به ایده نمایشگاه مجازی کتاب تهران فکر کنیم. قرار نیست نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران عجولانه برگزار شود. این کار، حداقل به دو ماه زمان نیاز دارد تا زیرساخت‌های آن، با هماهنگی وزارت ارتباطات و شرکت‌های همراه اول و ایرانسل و شرکت پست فراهم شود». این در حالی است که حسینی‌پور در اعلام اول، از تاریخ تقریبی ۱۵ اردیبهشت برای موعد برگزاری آنلاین نمایشگاه کتاب تهران خبر داده و همه را متعجب کرده بود که مگر می‌شود در عرض چند روز چنین رویداد بزرگی را برپا کرد.

بادها خبر از تغییر فصل می‌دهند

انتشارات کتابسرای تندیس در ادامه انتشار ترجمه فارسی ادبیات ژانر، رمانی از امی هارمن را منتشر کرد

انتشارات کتابسرای تندیس که در روزهای تعطیلی و خانه‌نشینی هم بسیار فعال بوده و کتاب‌های متعددی را که منتشر کرده بود به صورت آنلاین در اختیار مخاطبانش قرار می‌داد، همچنان به انتشار مرتب و منظم کتاب‌هایش از جمله ادبیات داستانی جهان مشغول است. این انتشارات آرام‌آرام خود را به عنوان یکی از ناشران مهم ادبیات ژانر در ایران مطرح کرده و نظم و کیفیت ارائه‌اش نیز هر روز بهتر می‌شود.

حالا خبر رسیده که رمان «باد می‌داند» نوشته امی هارمن با ترجمه آفاق زرگریان در این انتشارات چاپ و راهی بازار نشر شده؛ رمانی در ژانر فانتزی که نامزد دریافت جایزه بهترین فانتزی انتخابی گودریدز هم بوده است.

نسخه اصلی این‌کتاب سال ۲۰۱۹ چاپ شده و کتابسرای تندیس با فاصله‌ای کوتاه حالا ترجمه فارسی آن را در اختیار ژانرخوان‌های فارسی‌زبان‌ها قرار داده است. داستان «باد می‌داند» درباره گذشته و امروز ایرلند است. آنی گالاگر دختری جوان و ایرلندی است که پدربزرگش اوئن سال ۲۰۰۱ و هنگام مرگ از او می‌خواهد پاکتی را از کشوی میزش بیاورد. پاکت مذکور، حاوی مدارکتی از گذشته پیرمرد است که تا به حال چیزی از آن به نوه‌اش نگفته بوده است. پدربزرگ به آنی وصیت می‌کند پس از مرگ، خاکسترش را به ایرلند برده و به دریاچه گاروه گلیب بریزد. در ادامه داستان، آنی در حال ریختن خاکستر اوئن، خود را گم‌شده در مه می‌بیند و وقتی به خود می‌آید، متوجه می‌شود در ایرلند ۸۰ سال پیش است؛ زمانی که پدربزرگش شش سال داشته و به این ترتیب دختر جوان به زمان جنگ جهانی اول، قهرمانان جنگ عید پاک و توافق صلح انگلستان و ایرلند می‌رود و زندگی‌اش تا ۱۱ ماه ۱۹۲۲ ادامه پیدا می‌کند. به این ترتیب زندگی واقعی آنی در این مدت با یکی از افسانه‌های عاشقانه ایرلند و وقایع جنگ جهانی اول، مخلوط می‌شود.

اگر می‌خواهید یکی از نسخه‌های این کتاب ۵۲۰ صفحه‌ای را داشته باشید، به اندازه ۷۵ هزار تومان باید سر کیسه را شل کنید.